

Tjänsteskrivelse om svar på remiss av betänkandet En bättre organisering av fastighetsbildnings-verksamheten (SOU 2025:98) Ärendenummer KS 2025/212

Sammanfattning av ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat betänkandet En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten.

Fastighetsbildning är en myndighetsutövning där nya fastigheter bildas, fastighetsgränser ändras och rättigheter av typen servitut skapas. Syftet med utredningen är att genomföra en översyn av organisationen för fastighetsbildningsverksamheten. Lantmäteriet ansvarar för fastighetsbildning i Sverige men i dagsläget är lantmäteriverksamheten kommunal i 39 kommuner.

Härav finns en önskan om att nå en tydligare ansvarsfördelning av verksamheten samt göra en översyn av kravbilden för att få bilda en kommunal lantmäterimyndighet.

Utredningen föreslår att statens övergripande ansvar ska tydliggöras genom att Lantmäteriet ska tillhandahålla utbildningar, handledningar riktlinjer och rutiner samt ett gemensamt ärendehanteringssystem till all förämningsverksamhet i hela landet. Detta innebär att Lantmäteriets övergripande ansvar inte ändras utan handlar mer om att tydliggöra vad som faktiskt ingår i det övergripande ansvaret för all fastighetsbildningsverksamhet.

Vidare föreslås en tydligare rättslig reglering av villkoren för att få inrätta en kommunal lantmäterimyndighet. Förslaget innebär en skärpning av villkoren som en kommun måste uppfylla gällande bland annat bemanning och ärendetäckning.

I utredningen lämnas inga förslag på samverkansmöjligheter för flera kommuner att tillsammans få inrätta en kommunal Lantmäterimyndighet.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsens arbetsutskott punkt 1

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2026-02-19
- Betänkande En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98)

Kommunledningsförvaltningens synpunkter

Kommunledningsförvaltningen anser att syftet med utredningen är bra och att en tydligare ansvarsfördelning i fastighetsbildningsverksamheten är något som det funnits behov av en längre tid.

I huvudsak har kommunledningsförvaltningen inget att erinra om utredningen i stort men med ett viktigt undantag. Detta avser möjligheterna till kommunal lantmäterifunktion.

Älmhults kommun har i likhet med flera andra kommuner under en lång tid upplevt en alltför lång och onödigt rigid handlägningsprocess från Lantmäteriets sida. Kommunledningsförvaltningen hade efterlyst en ökad möjlighet att inrätta kommunal lantmäteriverksamhet. Utredningen förslag går åt andra hållet i denna fråga och skärper kraven ytterligare vilket försvårar nya kommunala lantmäteriverksamheter och riskerar att befintliga kommunala lantmäteriverksamheter inte kan fortgå. Kommunledningsförvaltningen delar bilden av vikten av att verksamheten bedrivs på ett enhetligt sätt i hela landet men detta kan säkerställas genom enklare och tydligare regelverk. Samtidigt måste önskan om enhetlighet vägas mot behovet av en väl fungerande samhällsbyggnadsprocess. Ökad möjlighet för kommunala lantmäteriverksamheter kan underlätta samverkan på olika sätt mellan de olika delprocesserna. Så är exempelvis förutsättningarna för en effektiv process bättre om handläggningen av ett fastighetsbildningsärende kan ske parallellt med detaljplaneprocessen vilket är enklare att uppnå med en kommunal lantmäteriverksamhet.

Utifrån vikten att få ner ledtider i processen och skapa en ökad effektivitet vill därmed kommunledningsförvaltningen tydligt framhålla att möjligheterna för bildande av kommunal lantmäteriverksamhet borde underlättas istället för att försvåras. Ett exempel på hur detta skulle kunna ske är att öppna upp för möjligheten att flera kommuner kan gå samman och inrätta en gemensam kommunal lantmäteriverksamhet men utredningen lämnar inga förslag i denna riktningen vilket kommunledningsförvaltningen i Älmhults kommun ser som en stor brist.

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott yttrar sig över betänkandet En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98) i enlighet med kommunledningsförvaltningens synpunkter daterat 2026-02-19.

Paul Robertsson

Samhällsbyggnadschef

Susann Pettersson

Kommunchef

Beslutet skickas till (efter slutbehandling)

Landsbygd- och infrastrukturdepartementet

Kommunstyrelsens arbetsutskott**§ 17 Svar på remiss av betänkandet En bättre
organisering av fastighetsbildnings- verksamheten
(SOU 2025:98)****Ärendenummer KS 2025/212****Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut**

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott yttrar sig över betänkandet En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98) i enlighet med kommunledningsförvaltningens synpunkter daterat 2026-02-19.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsens arbetsutskott punkt 1

Sammanfattning av ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat betänkandet En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten.

Fastighetsbildning är en myndighetsutövning där nya fastigheter bildas, fastighetsgränser ändras och rättigheter av typen servitut skapas. Syftet med utredningen är att genomföra en översyn av organisationen för fastighetsbildningsverksamheten. Lantmäteriet ansvarar för fastighetsbildning i Sverige men i dagsläget är lantmäteriverksamheten kommunal i 39 kommuner.

Härav finns en önskan om att nå en tydligare ansvarsfördelning av verksamheten samt göra en översyn av kravbilden för att få bilda en kommunal lantmäterimyndighet.

Utredningen föreslår att statens övergripande ansvar ska tydliggöras genom att Lantmäteriet ska tillhandahålla utbildningar, handledningar riktlinjer och rutiner samt ett gemensamt ärendehanteringssystem till all förätningsverksamhet i hela landet. Detta innebär att Lantmäteriets övergripande ansvar inte ändras utan handlar mer om att tydliggöra vad som faktiskt ingår i det övergripande ansvaret för all fastighetsbildningsverksamhet.

Vidare föreslås en tydligare rättslig reglering av villkoren för att få inrätta en kommunal lantmäterimyndighet. Förslaget innebär en skärpning av villkoren

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerare

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott

som en kommun måste uppfylla gällande bland annat bemanning och ärendetäckning.

I utredningen lämnas inga förslag på samverkansmöjligheter för flera kommuner att tillsammans få inrätta en kommunal Lantmäterimyndighet.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2026-02-19
- Betänkande En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98)

Kommunstyrelsens arbetsutskotts behandling**Beslutsgång**

Ordförande frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunledningsförvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar så.

Beslutet skickas till (efter slutbehandling)

Landsbygd- och infrastrukturdepartementet

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerare

Utdragsbestyrkande